



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum diuinato sit peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

¶ Quinto, De diuinatione, quæ fit per alstra.
 ¶ Sexto, De diuinatione, quæ fit per somnia.
 ¶ Septimo, De diuinatione, quæ fit per auguria, & alias huiusmodi obseruationes.
 ¶ Octauo, De diuinatione, quæ fit per sortes.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum diuinitio sit peccatum.

AD PRIMVM sic proceditur. **B** Videtur quod diuinitio nõ sit peccatum. Diuinitio enim ab aliquo diuino nominatur: sed ea, quæ sunt diuina, magis ad sanctitatem pertinent, quam ad peccatum. ergo videtur quod diuinitio non sit peccatum.

¶ 2 Præter Aug. dicit * in lib. de lib. arbit. Quis audeat dicere disciplinam esse malum? & iterum. Nullo modo dixerim aliquam intelligentiam malam esse posse: sed aliqua artes sunt diuinitive, vt patet per Philof. * in lib. de memoria. Videtur etiam ipsa diuinitio ad aliquam intelligentiam veritatis pertinere, ergo videtur quod diuinitio non sit peccatum.

¶ 3 Præter. Naturalis inclinatio nõ est ad aliquod malum, quia natura non inclinatur, nisi ad simile sibi: sed ex naturali inclinatione homines sollicitantur prænoscere futuros euentus, quod pertinet ad diuinationem: ergo diuinitio non est peccatum.

SED CONTRA est, quod dicitur Deut. 18. Non sit qui Pytones consulat, neq; diuinos. Et in decretis 26. * q. 5. dicitur. Qui diuinationes expetunt, sub regulis quinquennij iaceant secundum gradus penitentia diffinitos.

RESPON. Dicendum, quod nomine diuinationis intelligitur quedam præntiatio futurorum. Futura autem dupliciter prænosci possunt. Vno quidem modo in suis causis: alio modo in seipsis. Causæ autem futurorum tripliciter se habent. Quædam enim producantur ex necessitate, & semper, suos effectus. Et huiusmodi effectus futuri per certitudinem prænosci, & præntiari possunt ex consideratione suarum causarum, sicut astrologi præntiant eclipses futuras. Quædam vero causæ producunt suos effectus non ex necessitate, & semper, sed vt in pluribus, raro tamen deficiunt. Et per huiusmodi causas possunt prænosci

effectus futuri, non quidem per certitudinẽ, sed per quandã cõiecturam: sicut astrologi per cõsiderationem stellarum quedam prænoscere, & præntiari possunt de pluuijs, & siccitatibus, & medici de sanitate, uel morte. Quædam verò causæ sunt, quæ si secundum se considerentur, se habent ad vtrilibet: quod præcipue videtur de potentijs rationalibus, quæ se habent ad opposita secundum * Philof. Et tales effectus, vel etiam si qui effectus, vt in paucioribus casu accidunt, ex naturalibus causis per cõsiderationem causarum prænosci non possunt: quia eorum causæ non habent inclinationem determinatam ad huiusmodi effectus. Et ideo effectus huiusmodi prænosci non possunt, nisi in seipsis cõsiderentur. Homines autẽ in seipsis huiusmodi effectus considerare possunt solum dum sunt præntes, sicut cum homo videt Sortem currere, & ambulare: sed considerare huiusmodi in seipsis, antequam fiant, est Dei proprium, qui solus in sua æternitate videt ea, quæ futura sunt, quasi præntia, vt in 1. habitum * est. Vnde dicitur Isa. 41. Annuntiate quæ ventura sunt in futurũ, & sciemus quia dii estis vos. Si quis ergo huiusmodi futura præntiari, aut prænoscere quocumque modo præsum-

perit, nisi Deo reuelante, manifeste vsurpat sibi quod Dei est, & hoc aliqui diuini dicuntur. Vnde dicit Isid. in lib. * Ethim. Diuini dicti quasi Deo pleni. Diuinitate enim se plenos simulant, & astutia quadam fraudulentiẽ hominibus futura coniectant. Diuinitio ergo non dicitur, si quis præntiet ea, quæ ex necessitate eueniunt, vel ut in pluribus, quæ humana ratione prænosci possunt: neque etiam si quis futura alia contingentia, Deo reuelante, cognoscat. Tunc enim non ipse diuinat, quod diuinum est, facit: sed magis quod diuinum est, suscipit. Tunc autem solum dicitur diuinare, quãdo sibi indebito modo vsurpat præntiatiõnem futurorum euentũ. Hoc autem constat esse peccatum: unde diuinitio semper est peccatum. Et propter hoc Hieron. * dicit super Michæam, quod diuinitio semper in malam partem accipitur.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod diuinitio non dicitur ab ordinata participatione alicuius diuini, sed ab indebita vsurpatione, vt dictum * est.

AD SECVNDVM dicendũ, quod artes quedam sunt ad prænoscendũ futuros euentus, qui ex necessitate, vel frequenter proueniunt, quæ ad diuinationem non pertinent: sed ad alios futuros euentus cognoscendos non sunt aliqua veræ artes, seu discipline, sed fallaces, & vanæ ex deceptione demonum introductæ, vt dicit August. in 21. de ciuit. Dei.

AD TERTIVM dicendum, quod homo habet naturalem inclinationem ad cognoscendum futura secundum modum humanum, non autem secundum indebitum diuinationis modum.

Secunda Secunda S. Thomæ. C 6 2 Super

bet articulo secundũ materiam meditantem, ac secundum vniuersumque naturam suspendendum, aut decernendum iudicium est.

¶ In responsione ad secundum eiuſdem articuli aduerte, quod Aristoteles in principio libelli de memoria, & reminiscẽtia, incidenter asserit respectu futurorum, esse scientiam sperantiam: quam quidam diuinationem uocant. Qualis sit autem, aut ex quibus procedat, non inuenio in eo. Vnde an hoc reulerit ad dogmata conijciendi ex causis, & signis, vt alstra, complexiones, linee naturales, somnia, p aliqua parte, & huiusmodi creduntur, an ad artes vanas, que de facto tunc erant apud idolatras, sicut & post fuerunt apud christianos, ut patet 26. quest. 1. Sorilegi, nescio. Author parum de intentione illius hominis errans, ad rem se conuerit respondendo, permanens in forma, vt dictum est. Naturalia namque sine signa sint, sine causis, vt in pluribus verificantur.

Lib. 9. Meta. c. 3. & 18. tom. 18.

q. 14. art. 13. & q. 57. art. 3. & q. 86. art. 4.

Lib. 2. cap. 9. a medio. Et refertur 26. q. 4. cap. igitur, & c. 6. princ.

A med. con. mensarij i. cap. 3. Michæ. to. 6. in corp. ar.

